

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/69/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6422201920
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6422201920.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členov senátu Mgr. Stanislavy Salajovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Mgr. Martina Štubniaka, v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt XXX XX C. D. E., B. F. XXX/XX, proti žalovanému: Mesto Žiar nad Hronom, IČO: 00 321 125, so sídlom 965 01 Žiar nad Hronom, Š. Moysesova 46, zastúpený URBÁNI & Partners s.r.o., IČO: 36 646 181, so sídlom 974 01 Banská Bystrica, Skuteckého 17, o žalobe o zrušenie rozhodnutia notárskeho úradu, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5C/42/2022-338 zo dňa 19. júna 2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, ktoré je žalobkyňa povinná zaplatiť žalovanému v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o ich výške.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu žalobkyne a uložil žalobkyňi povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd rozhodne o ich výške.

2. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zrušenia rozhodnutia Notárskeho úradu v Žiari nad Hronom a to uznesenia, ktoré vydal Okresný súd Žiar nad Hronom prostredníctvom notárskeho kandidáta B. G. A., povereného notárom H. I. I. súdnym komisárom sp.zn. 19D/13/2012, Dnot 83/2021 zo dňa 25.02.2022. Z obsahu podanej žaloby vyplýva, že žalobkyňa žalobou sledovala, aby po zrušení rozhodnutia o dedičstve po neb. E. B., ktoré podľa nej neoprávnene získal Jakub (syn nebohého), dedičstvo mohli nadobudnúť sestry poručiťa. Žalobkyňa bola toho názoru, že jej syn mal záujem vydediť svojho syna H., ktorý o svojho otca trvalo neprejavoval opravdivý záujem, ktorý ako potomok prejavovať mal. Nakoľko poručiť mal veľký dlh voči svojim sestrám, tento dedičský podiel, ktorý získal neoprávnene H. mal by byť vrátený sestrám poručiťa, a to J. K. L. a B. I. A.. Mesto vedelo v akom zdravotnom stave je jej syn a nesplnilo si povinnosť, hoci bolo jediným oprávneným takúto listinu o vydedení spísať.

3. Žalovaný poukázal na to, že nie je v danom spore pasívne vecne legitimovaný a žalobkyňa nie je oprávnená podať uvedený tip žaloby. V dedičskom konaní mala právo využiť svoje obranné prostriedky. S tvrdením žalobkyne, že žalovaný svoje povinnosti ako opatrovník neb. E. B. nevykonával riadne, nesúhlasil. Mesto bolo ustanovené za opatrovníka, nakoľko nikto z rodiny o ustanovenie za opatrovníka nejavil záujem a ako opatrovník ani listinu o vydedení spísať nemohol.

4. Súd prvej inštancie aplikoval vo veci § 137 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý obsahuje demonštratívny výpočet žalôb. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zrušenia notárskej rozhodnutia v dedičskej veci po nebohom E. B., čo vyhodnotil súd prvej inštancie tak, že na takomto určení nie je daný naliehavý právny záujem žalobkyne a zároveň žalovaný nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, teda nie je pasívne vecne legitimovaný v danom spore. Súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie navrhovaným výsluchom svedkov K. H. a H. B. s poukazom na hospodárnosť konania, nakoľko zamietol žalobu z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu, kedy sa už súd nezaobera meritom veci.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP, teda podľa pomeru úspechu.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, v ktorom uviedla, že bolo porušené jej právo na predvolanie navrhovaných svedkov, aby sa dokázalo jej tvrdenie o tom, že jej syn chcel H. B. vydediť. Ako dôkaz poslala súdu synovou rukou písaný text, v ktorom uviedol, že syna vydeduje. O tejto skutočnosti sa v rozsudku nič nehovorí. Ďalej uviedla, že žiadala Notársky úrad v Žiari nad Hronom pred ukončením dedičského konania, aby dedičské konanie odročil z dôvodu, že potrebuje viac času na predloženie všetkých dokladov týkajúcich sa podlžností jej syna voči sestram a z dôvodu zdravotného stavu, no nebolo jej vyhovené. Ani doteraz ešte všetky synove písomnosti neprelistovala. Ak by B. B. M. oznámila notárskemu úradu, že syn chcel H. vydediť, tak by nedošlo k porušeniu ich práv zo strany notárskeho úradu. Žiadala, aby hodnotu zdedeného majetku uhradilo Mesto Žiar nad Hronom, keď H. nevráti dedičstvo po poručiteľovi.

7. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa plne stotožňuje s rozsudkom súdu prvej inštancie a odvolanie žalobkyne považoval za neopodstatnené a bezdôvodné.

8. Žalobkyňa v odvolacej replike uviedla všeobecne odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e) a h) CSP a predložila odvolaciemu súdu listiny - vyjadrenie k listu zo dňa 25. 09. 2023, čestné vyhlásenie K. H., list E. B. adresovaný Českej správe sociálneho zabezpečenia, rukou písaný text na č. I. 361 rub, záznam z vyšetrenia klinickým psychológom na č. I. 362, a text písaný na písacom stroji na č. I. 363.

9. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

10. Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

11. V konaní pred súdom prvej inštancie bol zistený nasledovný skutkový stav. Syn žalobkyne E. B. bol rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom sp. zn. 10Ps/7/2011 zo dňa 01.10.2014, právoplatným dňa 27.11.2014, pozbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Za opatrovníka mu bolo ustanovené Mesto Žiar nad Hronom. Syn žalobkyne E. B. zomrel dňa XX. XX. XXXX. V dedičskej veci po poručiteľovi bolo rozhodnuté uznesením, ktoré vydal Okresný súd Žiar nad Hronom prostredníctvom notárskeho kandidáta B. G. A., povereného notárom JUDr. Dominikom Doušekom súdnym komisárom sp. zn. 19D/13/2012, Dnot 83/2021 zo dňa 25. 02. 2022, na základe ktorého potvrdil nadobudnutie dedičstva jedinému dedičovi H. B. v celosti. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie, ktoré bolo uznesením Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 13CoD/2/2022 zo dňa 30. 09. 2022 odmietnuté. Rozhodnutie o dedičstve po neb. E. B. nadobudlo právoplatnosť dňa 25. 02. 2022.

12. Odvolací súd na základe preskúmania rozsudku dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne posudzoval, či je možné v zmysle § 137 CSP domáhať sa žalobou zrušenia rozhodnutia notárskeho

úradu, teda uznesenia, ktoré vydal Okresný súd Žiar nad Hronom prostredníctvom notárskeho kandidáta povereného notárom ako súdnym komisárom vo veci sp. zn. 19D/13/2012, Dnot 83/2021 zo dňa 25. 02. 2022.

13. Ustanovenie § 137 zakotvuje pozitívno-právne členenie súkromnoprávných žalôb na viaceré druhy, a to žalobu o splnení povinnosti, žalobu o nároku na usporiadanie práv a povinností, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z právneho predpisu, žalobu na určenie, či tu právo je alebo nie je, žalobu na určenie právnej skutočnosti a inú žalobu v § 137 CSP neuvedenú. Iná súkromnoprávna žaloba v § 137 CSP neuvedená, je prípustná, ale iba za predpokladu, že osobitný petít vyplýva z hmotného práva. Hmotné právo musí založiť oprávnenie súdu rozhodnúť tak, že výrok rozhodnutia neznie ani na splnenie povinnosti, ani na deklaratórne určenie existencie práva, či právnych skutočností.

14. Posúdenie otázky zrušenia rozhodnutia notára ako súdneho komisára v dedičskom konaní upravuje § 69 až § 73 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), a to na základe podaného opravného prostriedku - odvolania účastníka konania, resp. prichádza do úvahy aj žaloba na obnovu konania podľa § 75 CMP v rámci civilného mimosporového konania.

15. Z hľadiska civilného sporového poriadku (CSP) nie je možné, aby sa žalobkyňa civilnou žalobou domáhala zrušenia rozhodnutia vydaného v dedičskom konaní. Žaloby, ktoré sú vyvolané v priebehu konania o dedičstve sporom o dedičské právo (§ 194 CMP), sú síce žalobami o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP, žalobný návrh je však v týchto prípadoch vymedzený uznesením dedičského súdu a podanie takejto žaloby spôsobuje prerušenie dedičského konania. Dedičský súd v prípade takejto žaloby pokračuje v konaní s účastníkmi až podľa výsledku sporu. Zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalobkyňa podala odvolanie proti rozhodnutiu notára ako súdneho komisára vo veci sp. zn. 19D/13/2012, Dnot 83/2021, o ktorom bolo rozhodnuté uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13CoD/2/2022 zo dňa 30. 09. 2022 tak, že odvolací súd odvolanie odmietol.

16. Žalobný návrh žalobkyne vzhľadom na jeho obsah (predmet konania, procesný nárok, vec), ktorým je zrušenie rozhodnutia notára ako súdneho komisára, nespadá pod žiadnu zo žalôb upravenú v § 137 CSP, pretože domáhať sa zrušenia takéhoto rozhodnutia, je možné len v rámci odvolacieho dedičského konania, resp. v rámci obnovy dedičského konania. Vzhľadom na uvedené skúmanie existenciou naliehavého právneho záujmu zo strany súdu prvej inštancie bolo v danej veci nadbytočné, pretože nárok žalobkyne nebolo možné posudzovať ani ako určovaciu žalobu podľa § 137 písm. c) CSP (nešlo o určenie, či tu právo je alebo nie je).

17. Odvolací súd na základe uvedeného odvolaním napadnutý rozsudok podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že súd prvej inštancie nevykonal ňou navrhované výsluchu svedkov, uvedené dokazovanie bolo vzhľadom na záver o neprípustnosti žaloby, tak ako uviedol súd prvej inštancie, nehospodárne. Rovnako nedôvodné vzhľadom na neprípustnosť žaloby by bolo vykonávanie ďalšieho dokazovania listinami predloženými v rámci odvolacieho konania.

18. Ako výrok závislý, odvolací súd preskúmal i výrok o trovách prvoinštančného konania, ktorým súd prvej inštancie uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie správne rozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa pomeru úspechu aplikujúc § 255 ods. 1 CSP, pretože v konaní bol v plnom rozsahu úspešný žalovaný, voči ktorému bola žaloba zamietnutá.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobkyni v rozsahu 100 %, ktoré je žalobkyňa povinná zaplatiť žalovanému do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške (§ 262 ods. 2 CSP).

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).